

**Meerjarenplan Diaconie
2019
Diaconie Amstelkerk
Ouderkerk aan de Amstel**

Inleiding

In juni 2013 heeft de kerkenraad van de Amstelkerk in Ouderkerk aan de Amstel een beleidsplan vastgesteld. De titel ervan is *Geloven, Ontmoeten, Delen*. Een samenvatting:

De Amstelkerk streeft ernaar om te groeien in **geloven**, het geloof te beleven en uit te dragen. Ze is er meer dan in de afgelopen periode op gericht jonge gezinnen en jeugd te bereiken en nieuwe mensen te **ontmoeten**, te inspireren en ze bij de gemeente betrekken. De Amstelkerk wil goed samenwerken met scholen en maatschappelijke instellingen in het dorp. Op deze manier zodat ze aan de opdracht invulling geeft om het geloof te **delen** en te leven in navolging van Christus.

In het beleidsplan staat onder meer dat de gemeenschap van de Amstelkerk haar dienstbaarheid en haar bereidheid tot delen met de medemens, dichtbij en ver weg, meer expliciet wil maken dan in het verleden het geval was. Dit heeft consequenties voor het werk van de diaconie. De diaconie heeft in 2014 voor het laatst haar meerjarenplan vastgesteld. Na 5 jaar wordt dit plan opnieuw aangepast en vastgesteld. Het betreft hier geen radicale verandering, maar het leggen van andere accenten en het onder woorden brengen van enkele nieuwe initiatieven. In deze tekst wordt dit aangepaste beleid onder woorden gebracht. Veel van wat de diaconie in 2014 van plan was te doen blijft dus hetzelfde, maar er zijn veranderingen.

Het werk van de diaconie is gebaseerd op de woorden “*barmhartigheid*” en “*gerechtigheid*”, die in het Oude Testament een centrale plaats hebben. In de Joodse traditie heeft spreken direct te maken met doen. Barmhartigheid en gerechtigheid doen komen daar concreet tot uiting in bijvoorbeeld het laten liggen van aren op het veld voor de armen en het kwijtschelden van schulden elke zeven jaar. De boodschap van het evangelie komt niet alleen tot ons met het woord van vergeving en bevrijding, maar ook met de daad van barmhartigheid en gerechtigheid.

“*Diakonia*” betekent dienst en de diaken wil dienaar zijn. Een persoonlijke dienst van de één aan een ander. Om eerste te worden moet men de allerlaatste willen zijn, en zo dienaar, diaken, van allen. In navolging van Jezus, die, zoals in het Nieuwe Testament beschreven staat, de voeten waste van zijn discipelen voor het Laatste Avondmaal. Je naaste recht doen en God liefhebben zijn twee kanten van dezelfde medaille. De verhouding die wij tot elkaar hebben verwijst naar onze houding tot God.

Dienen is een activiteit van twee partijen: van de gever en de ontvanger, geen liefdadigheid van bovenaf, waarbij de ontvanger passief zijn hand ophoudt. “*Wederkerigheid*” houdt in luisteren naar noden en inzichten van mensen en op gelijkwaardige wijze hulp bieden; de ander helpen weer op eigen benen te staan. In het diaconaat worden mens en samenleving als het ware met de ogen van behoeftigen gezien. Diaconie betekent meelijden, meeleven en belangeloos omzien naar de ander. Diaconie houdt ook in dat er moet worden geluisterd naar mensen die niet (meer) gewend zijn gehoord of gezien te worden. En het kan betekenen dat diakenen de overheid en de samenleving op hun verantwoordelijkheid met betrekking tot sociale vraagstukken moeten wijzen.

In de traditie van het diaconaat staat het materiële omzien naar elkaar centraal. Dit in onderscheiding van het geestelijk bij elkaar betrokken zijn, wat in het pastoraat plaatsvindt. In het verleden keken de diakenen vooral om naar de armen in de plaatselijke kerkelijke gemeente door het geven van materiële hulp. In onze welvarende westerse samenleving met zijn sociale wetgeving is dit nog slechts in enkele gevallen nodig, en dan kan het trouwens wel erg noodzakelijk zijn. Dit blijft belangrijk, maar het accent is komen te liggen op materiële hulp aan verre naasten. En wanneer het gaat om hulp op

nationale schaal, dan betreft het vaak medemensen die uit andere landen hun toevlucht in Nederland zijn komen zoeken.

Bij het verschil tussen diaconaat en pastoraat gaat het om een onderscheid, maar niet om een scheiding. Diaconale en pastorale taken vloeien in elkaar over. Diaconaat is meer dan geld, pastoraat is meer dan een pastoraal gesprek voeren.

Diaconaat is de taak van de hele gemeente. De gemeente vervult haar diaconale roeping in de kerk en in de wereld: door te delen wat haar aan gaven geschonken is, te helpen waar geen helper is, en te getuigen van de gerechtigheid van God waar onrecht geschiedt. Diaconaat is een dimensie van het gemeente-zijn, de gemeente is een diaconale gemeenschap. Diakenen zijn uit haar midden benoemd om de gemeente voor te gaan en aan te moedigen in deze taak. Het is belangrijk dat de gemeente zich betrokken voelt bij en op de hoogte is van het diaconale werk en zich verbonden voelt met de diakenen. Evenzo is het van belang dat de diakenen zich gesteund en gevoed weten vanuit de gemeente. Want diaconaat, dat doe je samen: voor anderen en mét anderen.

Na deze algemene kenmerken van diaconaat, wordt in het vervolg behandeld hoe de diaconie in Ouderkerk daar invulling aan heeft gegeven en gaat geven. De diaconie formuleert voornamelijk haar taakopvatting voor de komende jaren. Successievelijk komen de volgende onderwerpen aan bod:

1. Besteding, inzameling, bezit en beheer
2. Avondmaal
3. Diaconale diensten
4. Verdere activiteiten
5. Organisatie, zichtbaarheid en toerusting
6. Conclusie en vooruitblik
7. Tot slot

1. Besteding, inzameling, bezit en beheer

a. Besteding.

Vanouds is het steunen van diaconale doelen, meestal door middel van financiële bijdragen, de kerntaak van de diaconie. In ons huidige giftenbeleid wordt van te voren vastgesteld waar de diaconiecollecte voor bestemd is. Er is gekozen voor vier soorten doelen over het jaar: kansarmen in Nederland, medisch werk, kinderen, en armoedebestrijding wereldwijd. Daarbinnen wordt dan steeds een doel gekozen. Gemeenteleden zullen worden gevraagd om doelen aan te dragen. Er wordt dan van te voren op verschillende manieren informatie over het betreffende doel gegeven, dit om de betrokkenheid van de gemeente bij de diaconale doelen te stimuleren. Verder wordt er in de veertigdagentijd gecollecteerd voor een doel dat de ZWO-commissie samen en in overleg met de Jeugd heeft aangedragen. In de afgelopen 4 jaar heeft de gemeente meegedaan aan het zogenaamde Schoenmaatjesproject van Edukans. Met elkaar van jong tot oud hebben we vele schoenendozen gevuld. Deze zijn door Edukans over de hele wereld uitgedeeld aan jonge, schoolgaande kinderen. Dit project van Edukans is gestopt, maar was zeer succesvol, juist door de hele praktische en tastbare manier van delen. Voor de komende periode wil de diaconie dan ook op zoek naar een soortgelijk

project waarin we heel praktisch, tastbaar en zichtbaar kunnen delen met anderen. Er blijven ook nog een aantal 'onbestemde' collectes, zodat de diaconie al haar taken kan bekostigen.

De 'onbestemde' collectes worden in elk geval aan de volgende doelen besteed.

1. De *diaconale quotumheffing* van de Protestantse Kerk in Nederland. Het diaconaal quotum wordt gebruikt als bijdrage in de financiering van het totale landelijke en regionale diaconale kerkenwerk en de hoogte wordt centraal vastgesteld.
2. *Amnesty International*. De diaconie zuivert de eventuele tekorten van de plaatselijke werkgroep aan.
3. De jaarlijkse dankdag, de ingezamelde levensmiddelen ed. gaan o.a. naar Makom in Amsterdam
4. De wekelijkse bloemengroet.
5. Het Heilig Avondmaal in de Amstelkerk.
6. De jaarlijkse ontmoetingen voor ouderen: de Open-Venster dag en het kerstfeest.
7. De kerstattenties.

b. Inzameling.

Het inzamelen gebeurt door middel van de collecte voor de diaconie in elke gewone eredienst. Ook wordt de aandacht op het gironummer van de diaconie gevestigd. Verder wordt er gecollecteerd tijdens de Open Vensterdag en de kerstviering, de twee bijeenkomsten voor ouderen, waarbij van tevoren een doel wordt vastgesteld. Incidenteel krijgt de diaconie op andere wijze geld, bijvoorbeeld door speciale giften.

c. Bezit en beheer

De diaconie beheert gelden en onroerend goed. In de jaren 1980 zijn door verkoop van een bejaardenhuis gelden gegenereerd, die door de diaconie zijn belegd in risicomijdende deelnemingen via het Provinciaal Diaconaal Krediet Nederland en Oikocredit Nederland .

De diaconie bezit van oudsher onroerend goed: nu zes panden, die allen in de onmiddellijke omgeving van het kerkgebouw zijn gesitueerd. De vier woningen worden verhuurd, waarvan drie in de lage huursector. De diaconie heeft in 2013 de toewijzingsprocedure voor deze diaconiehuizen vastgesteld. Daartoe behoort ook de hoogte van de te betalen huur. Kortgezegd komt het erop neer, dat de huizen bestemd zijn voor betrokken oudere kerkleden. De hoogte van de huur van de drie woningen in de sociale huursector is vastgesteld op basis van gemeentelijke bepalingen, waarbij een korting van 10% wordt toegepast. Ook voor de financiële criteria waaraan een huurder moet voldoen, wordt bij gemeentelijke criteria aangesloten. Er is een document beschikbaar waarin de toewijzingsprocedure precies wordt geformuleerd.

Voorheen werd één pand verhuurd, aan de zogenaamde 'Wereldwinkel'. Sinds 2015 is dit pand bij het andere pand gevoegd en in zijn geheel verhuurd aan de Stichting Historisch Museum Amstelland.

Aangezien het bezit en het beheer van het onroerend goed veel aandacht van de diaconie eist en niet tot haar kerntaak behoort, heeft ze overwogen, of ze geen afstand van dit bezit zou moeten

doen. Ze heeft echter besloten om deze panden niet af te stoten, deels vanwege de lange traditie van dit diaconale bezit en deels om zich van een gepaste sfeer rond het kerkgebouw te vergewissen.

2. Avondmaal

In de vroege Christelijke gemeenten was het avondmaal een taak voor de diakenen. Het avondmaal had toen de functie van de maaltijd vieren met de hele gemeente, arm en rijk, naast het herdenken van het sterven van Jezus. De tegenwoordige Avondmaalsviering heeft alleen de laatste functie. De diakenen hebben er in onze gemeente een belangrijk aandeel in. Ze bereiden de viering voor en voeren dit samen met de predikant uit. Ze verzorgen de voorbeden. Er is een lopende avondmaalsviering. De predikant deelt het brood en de wijn wordt door de diakenen op twee plaatsen voor in de kerk uitgedeeld.

3. Diaconale diensten

Jaarlijks worden diensten gehouden die door de diaconie worden georganiseerd: twee keer per jaar een Werelddiaconaatdienst, één keer per jaar een dienst voor het Binnenlandse diaconaat, twee keer per jaar een Zendingsdienst, één keer per jaar een Dankdienst voor het gewas. Daarnaast is er in samenwerking met het Pastoraat éénmaal per jaar een zgn. Kerk met Stip dienst.

De commissie voor Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO), waartoe een diaken behoort, bereidt de Zendingsdiensten en Werelddiaconaatdiensten voor. De eredienst wordt opgebouwd rondom een bepaald thema en een bepaald project. Voor dat project wordt dan gecollecteerd. Hierbij wordt aangesloten bij *Kerk in Actie*. De dienst voor het binnenlandse diaconaat wordt door enkele diakenen voorbereid.

Voorafgaand aan de Dankdienst voor gewas en arbeid in november zamelt de diaconie fruit e.d. in. Deze gaven worden daarna met behulp van gemeenteleden weggebracht; de afgelopen jaren naar enkele opvanghuizen voor dak- en thuislozen (Makom). Elk jaar wordt opnieuw gezien waar deze gaven voor bestemd zijn. De opbrengst van de collecte van die zondag gaat naar hetzelfde doel.

4. Verdere activiteiten

a. De diaconale gemeenteeavond

Er wordt, in principe jaarlijks, een avond georganiseerd rond een diaconaal thema en/of project.

b. Bloemen op de tafel

Er is een diaken contactpersoon voor de vrijwilligers van de bloemendienst, die voor de zondag-morgendienst boeketten/stukjes verzorgen. De taakgroep Pastoraat en de Contactgroep beslissen naar wie de bloemen gaan. Wegbrengen van de bloemengroet vindt plaats met hulp van gemeenteleden onder verantwoordelijkheid van de dienstdoende diakenen.

c. Cassettedienst

Tot de verantwoordelijkheid van de diaconie hoort het wegbrengen van de cassettebandjes met een opname van de zondagmorgendiensten. Vrijwilligers brengen volgens een rooster de bandjes naar mensen die niet persoonlijk in staat zijn naar de kerk te komen. De diaconie zoekt zo nodig naar nieuwe vrijwilligers en houdt zicht op de mensen die een bandje zouden willen ontvangen. Doordat

de diensten achteraf via de website kunnen worden bekeken en beluisterd, neemt het aantal mensen af dat hier gebruik van maakt.

d. Paasnarcissengroet

Elke kerkganger krijgt met Pasen een bosje narcissen van de diaconie, die bijvoorbeeld ter bemoediging aan iemand kan worden doorgegeven. Wanneer Pasen later in het jaar valt en er mogelijk geen narcissen meer beschikbaar zijn is er de mogelijkheid uit te wijken naar een mooie (zelf ontworpen) ansichtkaart met narcis(sen) en gepaste tekst.

e. Kerstattenties en Kerstpakketten

De diaconie brengt samen met gemeenteleden voor kerst een attentie (met bezoek) bij mensen uit de kerkelijke gemeente, die te maken hebben met langdurige en/of ernstige ziekte, een partner hebben verloren in het afgelopen jaar, eenzaam zijn, door ziekte onverwacht niet naar het kerstfeest voor ouderen kunnen komen e.d. De lijst van deze mensen wordt vastgesteld in overleg met de taakgroep Pastoraat en de Contactgroep.

De afgelopen jaren verzorgde de diaconie samen met de diaconie van de Urbanuskerk en in overleg met Vita, de instantie die verantwoordelijk is voor het maatschappelijke werk in Ouderkerk, kerstpakketten voor gezinnen die daarvoor in aanmerking komen. Ze is van plan dat te blijven doen wanneer daaraan behoefte is.

f. Inzameling postzegel, postkaarten en cartridges voor de zending

De diaconie zamelt middels inzamelbakken in de Amstelkerk en in de Waver gebruikte kaarten, zegels en cartridges in ten bate van de landelijke zending.

g. Vreemdeling

De diaconie draagt de vreemdeling in onze samenleving een warm hart toe en beschouwt het als haar taak om aan hen dienstbaarheid te verlenen, zeker wanneer deze op ons pad komen. Omdat in Ouderkerk daartoe nauwelijks gelegenheid is, participeert ze, voor zover mogelijk, in Amsterdamse activiteiten zoals met *Stap Verder*, het diaconale oecumenische centrum in Amsterdam-Zuidoost en het Wereldhuis, centrum voor en door ongedocumenteerden.

h. De diaconie stelt zich ten doel de bewustwording en signalering omtrent mensen met een smalle beurs in de gemeente /Ouderkerk te vergroten. Dit doen we door contacten met de gemeente Ouder Amstel te zoeken (project Vroegsignalering), als ook met bijvoorbeeld het schoolmaatschappelijk werk van de Amstelschool (scholen in Ouderkerk). De diaconie heeft hierbij de beschikking over een, in de afgelopen jaren ontwikkelt, Hulpvraag-plan, waarbij noodhulp gegeven kan worden, maar ook duidelijk is wanneer er doorverwezen moet worden naar diverse instanties om meer adequate hulp te verlenen.

i. Jeugd en jongeren

In het vorige beleidsplan was het voornemen om een jeugddiaken aan te stellen. Inmiddels is er een jeugddiaken aangewezen binnen de diaconie. Deze diaken zal in overleg treden met de taakgroep jeugd. De *jeugddiaken* zal bewaken dat de activiteiten van de diaconie met deze doelgroep rekening houden en dat, indien mogelijk, activiteiten voor jeugd en jongeren een diaconaal aspect bevatten.

5. Organisatie, zichtbaarheid en toerusting

a. Diaconale vertegenwoordiging in de dienst

In principe is er elke kerkdienst een diaconale vertegenwoordiging, dus ook bij rouw- en trouw-diensten. In de zondagochtenddienst zijn er normaliter twee diakenen, die dan ook de collecte voor de diaconie verzorgen. Bovendien vormen ze het welkomstcomité.

b. De kerkenraad

Door het lidmaatschap van alle diakenen van de kerkenraad draagt de diaconie bij aan het bestuur van de kerk. Hierdoor wordt gewaarborgd dat, indien gewenst, diaconale thema's in de kerkenraad aan de orde komen. Contacten met andere taakgroepen lopen formeel via de kerkenraad. De voorzitter van de diaconie is lid van het moderamen van de kerkenraad.

c. Publiciteit: het kerkblad en de website

Door middel van stukjes in het kerkblad en op de website wordt het werk van de diaconie regelmatig onder de aandacht van de gemeente gebracht.

d. Externe contacten

Het Grootstedelijk Diaconaal Overleg Amsterdam is een jaarlijks overleg van de diaconieën in de classis Noord Holland, om elkaar te informeren, te stimuleren en te inspireren. Verder is er de *landelijke dag voor diakenen*.

e. Continuïteit, vergadering, vijfjarenplan, draaiboek,

De diaconie vergadert één keer in de maand, behalve in de zomer. Op de agenda staan alle lopende (praktische)- en beleidszaken. Samen met de secretaris en de penningmeester vormt de voorzitter het moderamen van de diaconie. In 2002 is het eerste meerjarenplan opgesteld, dit is het vierde plan. In het meerjarenplan worden de taken van de diaconie besproken en de plannen die ze voor de toekomst heeft. Jaarlijks wordt nagegaan of er bijstellingen wenselijk zijn en ongeveer één keer per vijf jaar wordt het plan herschreven. Parallel aan het meerjarenplan wordt het draaiboek samengesteld. Hierin staan de taken uitgewerkt in een stappenplan en is een jaaragenda opgenomen. De diaconie bewaakt de continuïteit van haar werk door nieuwe diakenen te werven.

f. Toerusting

De diakenen wordt de mogelijkheid geboden zich te informeren over en toe te rusten voor hun taak. Daartoe ontvangen de diakenen het blad *Diakonia*, dat inmiddels is samengegaan met de andere uitgaven voor leden van de kerkenraad en de *Nieuwsbrief van Kerk in Actie*. Op regionaal en landelijk niveau worden cursussen georganiseerd.

6. Conclusie, draaiboek en vooruitblik

De diaconie van de PKN in Ouderkerk aan de Amstel heeft een verscheidenheid aan taken. Deze taken worden uitgevoerd door de taakgroep diaconie, die bestaat uit vier bevestigde diakenen en twee taakgroep leden waarvan een als administrateur en één vanuit de ZWO. Beiden zijn géén ambtsdrager. De diaconie van de Protestantse kerk van Ouderkerk aan de Amstel heeft de afgelopen jaren haar werk met enthousiasme uitgevoerd. Ze heeft een transparante procedure ontwikkeld rond het toewijzen van de diaconiehuisjes. Ze heeft giftenbeleid ontwikkeld, waarbij de gemeenteleden

meer expliciet bij de besteding worden betrokken. Ze heeft een Hulpvraag-plan geschreven dat verantwoorde handvatten biedt bij het geven van financiële steun. Bovendien is nu een jeugddiaken aangewezen. Zo wil ze haar aandeel aan de realisatie van het beleidsplan van de Amstelkerk leveren. De diaconie heeft vertrouwen dat ze met geestdrift en vitaliteit de komende periode aan haar opdracht kan werken en zo hoopt ze gestalte te geven aan het streven om te leven in navolging van Christus.